

**UCHWAŁA NR XLIV/294/14  
RADY MIEJSKIEJ W DUKLI**

z dnia 23 stycznia 2014 r.

**w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Mszana**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późniejszymi zmianami) oraz § 10 ust.2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. z 2013 r., poz. 501), Rada Miejska w Dukli uchwała, co następuje:

**§ 1.** Zatwierdza „ Plan odnowy miejscowości Mszana”, przyjęty 13 stycznia 2014 r. przez Zebranie Wiejskie Mieszkańców Mszany, stanowiący załącznik do uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Dukli.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

**Andrzej Dzedzic**

**PLAN ROZWOJU**  
**WSI MSZANA**  
**NA LATA 2014 - 2021**

**STYCZEŃ 2014**

## Spis Treści

1. Wstęp.....	3
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	6
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.....	11
4. Szanse i zagrożenia .....	13
5. Analiza potencjału rozwojowego wsi.....	14
6. Wizja rozwoju.....	15
7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.....	16
8. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla Zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę.....	17

## Wstęp

Procesy związane z odnową wsi mają kilkudziesięcioletnią historię, a w sposób usystematyzowany są wdrażane w krajach Unii Europejskiej już od lat 70-tych. W Polsce zostały zapoczątkowane w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku i opierają się na najlepszych doświadczeniach europejskich, głównie na niemieckich i austriackich.

Członkostwo w strukturach Unii Europejskiej stawia nowe wyzwania dla rozwoju obszarów wiejskich, gdzie jednym z założeń jest realizacja modelu wielofunkcyjnego rozwoju wsi. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich nie jest możliwy bez bezpośredniego i szerokiego udziału społeczności lokalnych, które powinny przejąć odpowiedzialność za przyszłość wsi, wykorzystanie miejscowych zasobów, ukierunkowanie lokalnych inicjatyw między innymi poprzez formułowane oddolnie wizje rozwoju swoich miejscowości.

Celem niniejszego „Planu Odnowy Wsi” jest wskazanie mieszkańcom nowych możliwości w działaniu na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Istotą jest spojrzenie na wieś jako miejsca występowania szeregu zasobów materialnych i niematerialnych, których odpowiednie wykorzystanie może świadczyć o sukcesie miejscowości i umożliwić jej dalszy rozwój.

Realizacja „Planu” przyniesie:

1. Integrację i aktywizację społeczności wiejskich.
2. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego.
3. Modernizację przestrzeni wiejskiej.

Plan niniejszy wpisuje się w Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego przyjęty uchwałą nr XXX/195/05 Rady Miejskiej w Dukli.

## 1. Charakterystyka miejscowości

Mszana to stara wieś, być może jeszcze w czasach przedhistorycznych istniało tu grodzisko. Jako osada znana była już w 1366 roku i należała do Janusza Suchywilka, a następnie do jego bratanków. Musiała wcześniej rządzić się prawem polskim, jeśli w 1369 roku król Kazimierz Wielki zezwolił na przeniesienie jej na prawo niemieckie.

Wieś – jak wiele w XV wieku - musiała zostać wtórnie (lub obok stałych osadników) zasiedlona przez pasterzy wołoskich czego dowodem jest określenie z 1506 roku Mszana Wołoska.

Od końca XVI wieku do końca XIX wieku była własnością Męcińskich. Osada była dobrze zagospodarowana, gdyż był tu młyn, tartak, folusz i olejarnia. U schyłku XIX wieku liczyła ok. 950 mieszkańców.

Bez większych zniszczeń przeszła I wojna światowa. Pod koniec lat 20-tych wzorem Tylawy ludność Mszany w większości przeszła na prawosławie (schizma tylawska).

W 1936 roku wg Państwowego Powszechnego Spisu Ludności mieszkało w Mszanie 118 rodzin prawosławnych, 6 greckokatolickich i 1 żydowska. Razem liczyli 1235 osób. I to na niecałych 19 km<sup>2</sup> powierzchni. Domów było ponad 300.

Działania wojenne wysiedliły wieś, a że nie została zbyt zniszczona – dała schronienie polskim rodzinom pochodzącym głównie z Huty Polańskiej. Jedni osiedlali się w ocalałych gospodarstwach, inni rozbierali domy i przenosili je do innych miejscowości by je tam ponownie postawić. Uprawne pola przed zarastaniem lasem i ugorowaniem początkowo chroniło wojsko przysyłane latem do koszenia a potem Państwowe Gospodarstwo Rolne, które powstało w części wsi bliższej Tylawie.

Tak więc dziś Mszana to jedna z 22 miejscowości Gminy Dukla. Leży na zachód od Tylawy, w otulinie Magurskiego Parku narodowego, w sąsiedztwie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego. Cała w obszarze chronionym „Natura 2000”. W górnej części wsi jest rezerwat cisów „Igiełki”.

Zajmuje 1888,86 ha. Jest domem dla 276 mieszkańców, z czego 67 to dzieci i młodzież do 18-go roku życia, 157 kobiet i 119 mężczyzn. Jest 4 rodziny posiadające po 7 dzieci a troje lub czworo to norma.

W okolicy nie ma przemysłu i udało się Mszanie zachować urok miejscowości, gdzie w pole jedzie się koniem, siano grabi ręcznie, a bydło poi w rzeczce. Dookoła piękna przyroda, cisza i spokój. Powstają ekologiczne gospodarstwa rolne chroniące przyrodę. Coraz więcej prawnie chronionych derkaczy zakłada swoje gniazda lęgowe na naszych łąkach. Bliskość Parku Narodowego i ochrona zwierzyny powoduje, że częstymi gośćmi w okolicy domów mieszkalnych są dziki, jelenie i sarny, wilki i niedźwiedź. Gniazdują orliki i orły przednie.

Warunki te są doskonałe dla turysty i wczasowicza. Jednak dla miejscowej ludności brak przemysłu oznacza brak miejsc pracy a w dalszej kolejności brak środków do życia.

Położenie Mszany też nie sprzyja znalezieniu pracy. Nie ma stałego połączenia autobusowego z Dukłą czy Krosnem. Autobus szkolny kursuje tylko w dni nauki szkolnej.

Jednak w ciągu ostatnich lat coś się zmienia. Jest prężne Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „FIGA” Waldemar i Tomasz Maziejuk specjalizujące się w produkcji i sprzedaży kozich serów. W 2013 roku zgłoszone zostały dwie agroturystyki: „Stara Szkoła” i „Bez Barrier” – agroturystyka przystosowana do goszczenia osób niepełnosprawnych. Coraz prężniej działa Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Karpackiej „KARPATKA”, które

to Stowarzyszenie organizuje imprezy i szkolenia finansowane z projektów (np. Program Operacyjny Kapitał Ludzki czy szwajcarska fundacja Alpy Karpatom).

Miejscem spotkań ludności jest Dom Ludowy i jego okolica. Położony jest w części wiejskiej Mszany i na zboczach wzniesienia, na którym jest posadowiony jest wygospodarowany teren na boisko do siatkówki, a w roku 2013 ustawiona została stała scena z zadaszeniem. Budynek Domu Ludowego posiada nowy dach, wodę, centralne ogrzewanie, odwodnienie zewnętrzne. Jest wykorzystywany (głównie przez dzieci i młodzież) ponad 260 razy w roku co obrazują wpisy do kalendarzy.

Mszana jest typową łańcuchówką zabudowaną wzdłuż rzeki i w zasadzie nie posiada równego terenu. Posiada różne rodzaje zabudowy: połemkowskie chyże, budynki murowane, głównie z lat 60-tych i 70-tych, a na terenie osiedla po PGR blok i stare baraki zamienione na mieszkania. Budynki gospodarcze po PGR należą do osób prywatnych i są wykorzystywane jako obory, produkcyjne, bądź stoją puste i straszą wyglądem.

## 2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

ANALIZA ZASOBÓW CZ I				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
<b>Przyrodniczy</b>				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	Wieś położona w cichej dolinie rzeki Mszanki. Wokół zalesione grzbiety gór i pojedyncze wyższe szczyty – jak na obrazku. Cała wieś leży w obszarze chronionym „Natura 2000”, w otulinie Magurskiego Parku Narodowego i na granicy Jaśliskiego Parku Krajobrazowego. Zajmuje obszar o powierzchni 1888,86 ha. Do Słowacji w linii prostej mamy kilka kilometrów			X
stan środowiska	Czyste powietrze, zielone pola, absolutna cisza i spokój. Wieś ekologiczna, gdyż nikt nie używa nawozów sztucznych - wykorzystuje się obornik i gnojowicę do nawożenia pól. W bliższej i dalszej okolicy nie ma przemysłu, który zatruwałby środowisko			X
walory klimatu	Dobre noszenia wiatru co wykorzystują lotniarze będący stałymi gośćmi Mszany. Klimat dość ostry	X		X
walory szaty roślinnej	Lasy mieszane - buczyna karpacka. Na polach rosną zioła i rośliny (w tym prawnie chronione) charakterystyczne dla ugorów .		X	
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Rezerwat cisów „Igiełki”, Rezerwat Wadernik			X
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Zwierzyna płowa (w czasie rykowisk można z bliskiej odległości podziwiać piękno tych zwierząt), ale też lisy i dziki w bliskiej odległości od zabudowań. Ostoja derkacza. Watahy wilków a w okolicy mieszka niedźwiedź. Widujemy tu orła przedniego a codziennym gościem na naszych polach są orliki, myszołowy, jastrzębie i krogulce.			X
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Potok Mszanka mający swój początek w górnej części wsi	X		
wody podziemne				
gleby	Słabe – niskiej klasy	X		
kopaliny				
walory geotechniczne				

<b>Kulturowy</b>				
walory architektury	W dwóch gospodarstwach typu chyża pod jednym dachem mieszkają ludzie i bydło. Jest kilka budynków drewnianych	X		
walory przestrzeni wiejskiej publicznej	Nierówność terenu, większość domów zbudowanych jest na zboczach. Wybudowana 2 lata temu przez powiat droga stanowiąca skrót przez Mszanę z Barwinka do Jasła		X	
walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Mszana mając niecałe 300 mieszkańców podzielona jest na wieś i osiedle po PGR. Część wiejska to jednorodzinne budynki mieszkalne – kilka drewnianych połemkowskich chyży i murowane. Osiedle to dom jednorodzinny, blok dwuklatkowy, domy wielorodzinne, barak i zabudowania po oborach.		X	
zabytki i pamiątki historyczne	Zabytkowa kuźnia (bez wyposażenia)	X		
osobliwości kulturowe				
miejsca, osoby i przedmioty kultu	Wieś nie ma własnej tradycji. Część mieszkańców po wojnie przeniesiono z innych zniszczonych miejscowości. Osiedle po PGR zamieszkują byli pracownicy Iglopoolu, którzy przybyli do pracy z różnych stron kraju. W Mszanie są resztki ruin cerkwi, a na cmentarzu łemkowskie groby. Z Mszany w ciągu godziny można pieszo dojść do Pustelni Św. Jana z Dukli, gdzie latem w każdą niedzielę celebrowana jest msza na wolnym powietrzu. 8 km od wsi jest Olchowiec – Łemkowska wieś z cerkwią i organizowanym corocznie „Kermeszem” (po naszymu odpustem) w każdy trzeci weekend maja. W pobliskiej Chyrowej jest piękna, drewniana cerkiew służąca obecnie jako kościół katolicki. W graniczącej z Mszaną Tylawie w kościele jest piękny ikonostas.			X
święta, odpusty, pielgrzymki	bliskość Pustelni		x	
tradycje, obrzędy, gwara	Od 6 lat organizowane są wiejskie dożynki, od 5 lat wiejskie spotkania wigilijne.		X	
legandy, podania i fakty historyczne	Pierwsze zapisane informacje o wsi to czasy króla Kazimierza Wielkiego, który pozwolił ulokować wieś na prawie niemieckim.		X	
przekazy literackie				
ważne postacie i przekazy historyczne				
specyficzne nazwy				
specyficzne potrawy	Jak w Beskidzie Niskim: proziaki, sery podpuszczkowe zwane kłaganymi (robione ze słodkiego mleka z wykorzystaniem		X	



	podpuszczki). Sery kozie z Rodzinnego Gospodarstwa Ekologicznego „ Figa” Waldemar i Tomasz Maziejuk.			
dawne zawody	Niektórzy - jak za dawnych lat - kosiarką konną koszą trawy , ręcznie suszą siano przy pomocy wideł i grabi i koniem zwożą do stodół. Sadzenie ziemniaków i wykopki także wykonywane są przy pomocy koni, które służą do orki, zwózki i innych prac polowych.			x
zespoły artystyczne, twórcy	Jest zespół tańca towarzyskiego „Master`s”. Ćwiczy dziecięca grupa tego zespołu. Jest dziecięco-młodzieżowy kabaret „Mszańskie dziewczyny i On”, Grupa dziewcząt maluje pisanki łemkowskie, tak, jak to kiedyś robiła matka jednej z nich.			X

<b>ANALIZA ZASOBÓW CZ II</b>				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową	Działki i pola są w rękach prywatnych	x		
działki pod domy letniskowe				
działki pod zakłady usługowe i przemysł				
pustostany mieszkaniowe	Są niezamieszkałe budynki, ale mają właścicieli	x		
pustostany poprzemysłowe	W rękach prywatnych są budynki po byłym PGR.	x		
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)				
Infrastruktura społeczna				
plac publicznego spotkań, festynów	Teren wokół domu ludowego			x
sale spotkań, świetlice, kluby	Dom ludowy, który ma salę widowiskową i pomieszczenia wykorzystywane jako świetlica			x
miejsca uprawiania sportu	W domu ludowym załączki siłowni . Stół do tenisa stołowego. Obok domu ludowego (własność gminy) jest boisko do siatkówki		X	
miejsca rekreacji	Własne podwórka, nad potokiem lub w innych miejscowościach	X		
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Tuż nad wsią.		X	
Szkoły	W odległej o 7 km Tylawie szkoła		X	

	podstawowa i gimnazjum. Szkoły średnie w Dukli, Krośnie, Iwoniczu, Miejscu Piastowym			
przedszkola	Jedynie w gminie w Dukli – 16 km od wsi. Nikt z mieszkańców z niego nie korzysta		X	
Biblioteki	W Dukli. Jest w Domu Ludowym niewielki księgozbiór, z którego sporadycznie korzystają mieszkańcy.	x		
placówki opieki społecznej	Biuro opieki społecznej i punkt wydawania darów w Dukli. W 2011 i 2012 roku pani sołtys czterokrotnie przywiozła z Rzeszowa i rozdała żywność mieszkańcom wsi (ponad 4 tony żywności)		X	
placówki służby zdrowia	Punkt lekarski czynny 2 razy w tygodniu w Tylawie – 7 km. Ośrodki zdrowia i apteki w Dukli – 16 km.		X	
Infrastruktura techniczna				
wodociąg, kanalizacja	Osiedle ma wodociąg i oczyszczalnię ścieków. Wieś ma własne studnie		X	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Przez wieś biegnie droga powiatowa. Jest w bardzo dobrym stanie, ale nie ma chodników pobocza są miękkie i wąskie. Aktualnie droga jest nieźle oznakowana. Częściowo i wieś i osiedle ma oświetlenie uliczne.			X
chodniki, parkingi, przystanki	Parking przy kościele. Przystanki autobusowe.		X	
sieć telefoniczna i dostępność internetu	Podłączenia telefonów stacjonarnych. Jest w wielu domach możliwość korzystania z radiowego Internetu firmy STIMO.		X	
telefonii komórkowej	Większość korzysta z telefonii komórkowej			
inne				

ANALIZA ZASOBÓW CZ III				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Gospodarka, rolnictwo				
Miejsca pracy (gdzie, ile?)	We wsi to albo we własnym gospodarstwie rolnym, albo w Rodzinnym Gospodarstwie Ekologicznym „FIGA” albo dorywczo w tartaku. Jeden etat w wiejskim sklepie. Większość – głównie młodych ludzi – pracuje w Niemczech, Włoszech, Francji, Anglii. Kilka osób jeździ do pracy w Dukli lub Krośnie, ale tam też nie ma zbyt wielu ofert pracy.		x	
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Rodzinnne Gospodarstwo Ekologiczne „Figa” Waldemar i Tomasz Maziejuk. Kozie sery produkowane przez to gospodarstwo znane są w całej Polsce. Były też prezentowane na			x

	różnych zagranicznych targach i imprezach.			
gastronomia				
Miejsca noclegowe	U sołtysa w pokoju gościnnym, namiocie lub na sianie. Od 2013 roku w „Starej Szkole” – placówce uruchomionej przez nowych mieszkańców Mszany. W 2013 r. ruszyła „Agroturystyka Bez Barrier” – obiekt przystosowany do goszczenia osób niepełnosprawnych.		x	
Gospodarstwa rolne	5 gospodarstw oddaje mleko krowie. Jest kilka gospodarstw realizujących programy rolno środowiskowe (ekologiczne lub dyrektywę ptasia)			
Uprawy, hodowle	krowy mleczne i kozy			x
możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Serwatka		x	
zasoby odnawialnych energii				
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy	W 2013 r zrealizowane zostały 2 projekty: z funduszy szwajcarskiego programu „Alpy Karpatom” (ponad 21 tys. zł) i z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (prawie 50 tys. zł)			
środki udostępniane przez gminę	Fundusz sołecki ok. 13.000 zł W roku 2012 gmina dołączyła do centralnego ogrzewania w domu ludowym i będzie ponosić koszty budowy drogi dojazdowej do pól. Z Podkarpackiego Planu Odnowy i środków gminy wykonano odwodnienie budynku Domu Ludowego. W 2013 r z funduszy: Podkarpackiego Planu Odnowy i funduszu sołeckiego wykonano nowy dach na budynku domu ludowego		x	
środki wypracowywane	Młodzież (dziewczęta) od 4 lat robiąc kartki świąteczne, malując pisanki łemkowskie i robiąc szydełkiem ozdoby choinkowe z nici zarabia na wakacyjną wycieczkę zagranicą (Berlin 2010, Chorwacja 2011 i Francja z Korsyką 2012). Są też darowizny na koncie Stowarzyszenia „KARPATKA”. Młodzież z zespołu tanecznego „MASTER`S” otrzymała w ciągu 3 lat kilkaset zł za występy (datki od widzów)			x
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki)				
Autorytety i znane postacie we wsi	Animatorką życia społeczno-kulturalnego jest pani Sołtys, która organizuje we wsi wiele imprez i aktywizuje miejscową młodzież.		x	
Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą				

Osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci				
Przedsiębiorcy, sponsorzy	Stowarzyszenie Karpatka pozyskuje od sponsorów środki finansowe.		x	
Osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościami informatycznych.	Głównie dzieci i młodzież		x	
Pracownicy nauki				
Związki i stowarzyszenia	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Karpackiej „KARPATKA” z siedzibą w Mszanie 22.		x	
Kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	2 reportaże TVP „Opolanka” w 2008 o pani sołtys oraz ponownie „Ewa nie mieszka w raju” w 2011 r. Udział sołtysa w audycji radiowej Radia Rzeszów w grudniu 2013 r na temat roli sołtysa.		x	
Współpraca zagraniczna i krajowa.	Głównie znajomi pani Sołtys i współpraca z nimi przejawia się tym, że otrzymaliśmy od nich nie tylko meble do świetlicy, ale przede wszystkim, książki, gry, zabawki, artykuły papiernicze czy telewizor. Ponadto zapraszani jesteśmy do zatańczenia na organizowanych przez nich imprezach i przez 3 lata swego istnienia zespół tańczył na 54 imprezach – nawet w miejscowości Rydułtowy na Górnym Śląsku.		x	
Informacje dostępne o wsi	Wzmianki w przewodnikach turystycznych Beskidu Niskiego. Strona internetowa wsi		x	
Publikatory, lokalna prasa				
Książki, przewodniki				
Strony www	www.mszana.dukla.pl		x	

### 3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

SILNE strony (atuty wewnętrzne)	SŁABE strony (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Krajobraz, położenie wsi. J</li> <li>2. Dobra droga. S</li> <li>3. Bardzo aktywna młodzież. J</li> <li>4. Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „FIGA”. B</li> <li>5. Agroturystyka „STARA SZKOŁA”</li> <li>6. Agroturystyka „BEZ BARIER”</li> <li>7. Duże zaplecze do produkcji bydła B</li> <li>8. Duże zaplecze do produkcji serów B</li> <li>9. Otoczenie wsi – dużo łąki, pastwisk B</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Daleko od miasta. J</li> <li>2. Bardzo niedostateczna ilość miejsc pracy B</li> <li>3. Zbyt mała ilość mieszkańców w średnim wieku, co oznacza brak chętnych do pracy społecznej J</li> <li>4. Zbyt mała integracja między wsią, a osiedlem J</li> <li>5. Zanikające więzi sąsiedzkie T</li> <li>6. Krytykanctwo ze strony osób</li> </ol>

<p>10. Dzikie zwierzęta- w tym chronione : wilki, orliki, derkacze, żmije, rysie, niedźwiedzie T</p> <p>11. Wieś położona w obszarze „Natura 2000”, w otulinie Magurskiego Parku Narodowego, na granicy Jaśliskiego Parku Krajobrazowego J</p> <p>12. Blisko do wyciągu narciarskiego i ścieżek rowerowych B</p> <p>13. Blisko do Słowacji J</p> <p>14. Dobre noszenia wiatru dla lotniarzy J</p> <p>15. Działające Stowarzyszenie J</p> <p>16. Jesteśmy rozpoznawalni w środowisku (w gminie, i poza nią). Mszana to miejscowość, w której coś się dzieje B</p> <p>17. Załączki siłowni J</p> <p>18. Posiadamy namioty, śpiwory, karimaty – zaplecze wędrownicze J</p> <p>19. Mamy uzdolnioną plastycznie młodzież, która sprzedając swoje wyroby zarabia na wycieczki Zagraniczne ( Berlin, Chorwacja, Francja). J</p> <p>20. Połemkowskie chyże. J</p> <p>21. Zespół Tańca Towarzyskiego Master’S,, Zespół Dziecięcy Master’SII J</p> <p>22. Dużo zasobów ziół i roślin (w tym prawnie chronione) charakterystycznych dla ugorów T</p> <p>23. Dość duża ilość zwierzyny płowej (w czasie rykowisk można z bliskiej odległości podziwiać piękno tych zwierząt) T</p> <p>24. Ostoja dla derkacza J</p> <p>25. Duża ilość rolników korzysta z faktu bytowania derkacza B</p> <p>26. Widywany jest orzeł przedni a codziennym gościem na naszych polach są orliki, myszołowy, jastrzębie i krogulce T</p> <p>27. Stół do tenisa stołowego S</p> <p>28. Duża ilość książek zgromadzonych przez panią Sołtys w Domu Ludowym J</p> <p>29. Dziewczęcy kabaret J</p> <p>30. Wykonany parking przy kościele S</p>	<p>Nieaktywnych J</p> <p>7. Niedoinwestowany Dom Ludowy ( brak ocieplenia budynku.) S</p> <p>8. Słaba aktywność dorosłych J</p> <p>9. Marazm i brak wiary w poprawę bytu J</p> <p>10. Pogłębiająca się bieda B</p> <p>11. Nadużywanie alkoholu wśród dorosłych J</p> <p>12. Zły dojazd do miasta J</p> <p>13. Klimat dość ostry i nie pozwala na owocowanie orzechów włoskich, śliw, wiśni i innych drzew owocowych. B</p> <p>14. Potok Mszanka mający swój początek w górnej części wsi, który jednak w czasie silnych ulew potrafi wylać i zabierać mostki. S</p> <p>15. Część budynków poprodukcyjnych z wyglądu przypomina ruinę S</p> <p>16. Zabytkowa kuźnia służąca jako garaż T</p> <p>17. Obok domu ludowego (własność gminy) jest nieprofesjonalne boisko do siatkówki zrobione przez mieszkańców S</p> <p>18. Częściowo oświetlona wieś S</p> <p>19. Brak chodników S</p>
--	--

<b>SZANSE</b> <b>(elementy zewnętrzne płynące z otoczenia)</b>	<b>ZAGROŻENIA</b> <b>(zagrożenia płynące z otoczenia)</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Daleko od miasta. J</li> <li>2. Możliwość pozyskania gruntu pod budowę wsi tematycznej. Na obrzeżach miejscowości J</li> <li>3. Wsparcie działań agroturystycznych B</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zawiłości prawne (prawo własności gruntu) mogą uniemożliwić realizację projektu wsi tematycznej, niedostateczna ilość sponsorów. B</li> <li>2. Wycofanie się liderów wiejskich może spowodować spowolnienie lub zaprzestanie realizacji projektów. J</li> <li>3. Nie dotrzymanie terminów zapisanych w projektach co spowoduje zwrot pozyskanych środków. S</li> <li>4. Brak połączeń publicznych z miejscowościami sąsiadującymi (PKS) J</li> </ol>

Analiza potencjału rozwojowego wsi

## Analiza potencjału rozwojowego wsi

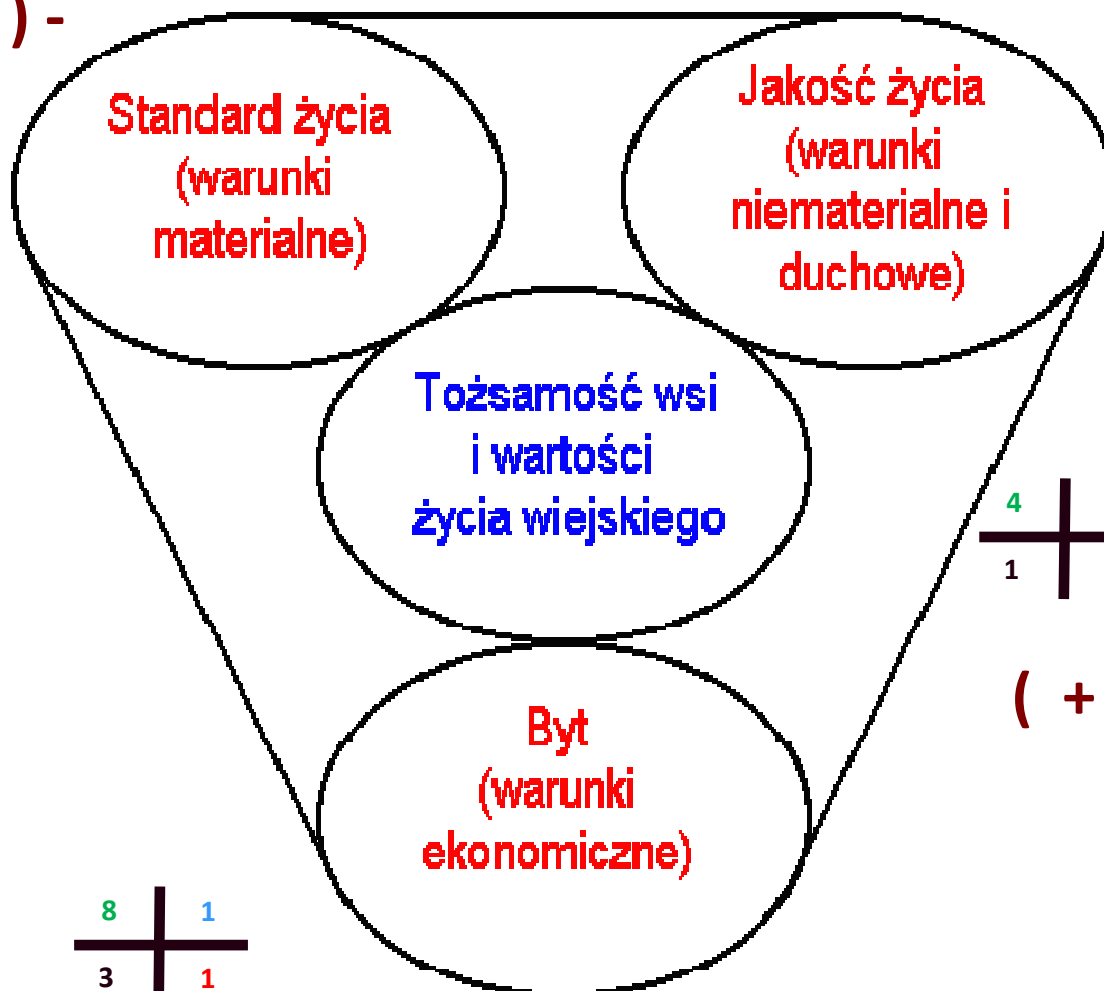
3	0
6	1

SILNE STRONY	SZANSE
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA

14	2
8	2

( - ) -

( + ) =



4	0
1	0

( + ) =

8	1
3	1

( + ) =

## **Wizja rozwoju**

WIZJA - wyobrażenie stanu docelowego wsi

CECHY DOBREJ WIZJI:

- oddaje zbiorowe marzenia i oczekiwania co do przyszłości wsi ( identyfikacja ludzi)
- jest realna (osiągalna), bazuje na posiadanych ATUTACH i BARIERACH
- wzmacnia czynniki wyróżniające wieś lub zawiera specyfikę wsi
- zawiera dźwignię rozwojową -> wskazuje mechanizm zdolny powodować rozwój wsi w zakładanym stopniu i skali
- zawiera przyszłe funkcje wsi

**WIZJA WSI MASZANA**

**AGROTURYSTYCZNA I EKOLOGICZNA WIES MLEKIEM I SEREM SŁYŃĄCA**



#### 4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Nazwa	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram	Kwota końcowa i źródło jej pozyskania
<p><b>1.Promocja wsi</b>  <b>2.Poprawa kontaktów między mieszkańcami i sąsiednimi miejscowościami</b>  <b>3. Dbalność o dobra religijne</b>                      Poprzez: inicjatywy związane z uporządkowywaniem przestrzeni publicznych tj. cerkwiska, cmentarza, terenu wokół domu ludowego. Kreowanie lokalnych produktów i potraw np. z sera. Propagowanie historii miejscowości – wystawa zdjęć, monografie, foldery, widowisko taneczne pt. „Mszana od Kazimierza Wielkiego do dziś” itp                      Współpraca z lotniarzami (wspólne spotkania to okazja do promocji wsi. Wykorzystywanie zdjęć i filmików robionych przez lotniarzy.</p>	Kultywowanie wartości życia wiejskiego i wzmacnianie tożsamości wsi	Ogólno - społeczne	<b>Stać praca na lata 2014 - 2021</b>	Kwota niewymierna. Źródła: praca wolontariacka mieszkańców, środki z projektów zewnętrznych, środki Stowarzyszenia KARPATKA Ze środków finansowych gminy 25.000 zł
<p><b>1.Rozwój infrastruktury wiejskiej, integracja społeczności lokalnej, rozwijanie talentów i zamiłowań dzieci, młodzieży i dorosłych, rozwój i edukacja mieszkańców, rozwój infrastruktury wiejskiej, pozyskiwanie środków finansowych przez społeczność lokalną na działania związane z poprawą życia mieszkańców</b> - tworzenie drużyn sportowych, utrzymanie dziecięcych i młodzieżowych zespołów tanecznych i kabaretu i innych form; utworzenie klubu rowerowego i klubu miłośników wędrówek pieszych; utworzenie ścieżki rowerowej i trasy biegowej (także na narty i chodzenie z kijkami).                      Utworzenie wsi tematycznej, gdzie będą m.innymi warsztaty z udoju i przerobu mleka, pokaz starych zawodów (kowalstwo, produkcja naczyń drewnianych itp). Warsztaty z rękopodzieła (koronkarstwo, bibularstwo, gobelinarstwo, itp). Organizacja imprez tematycznych (dni sera, ziemniaka, dożynki, wigilia itp). Kursy rozwoju osobistego (komputerowy, obsługa kas fiskalnych, przedsiębiorczości, rozwoju osobowości).                      Utworzenie form sprzedaży wyrobów rękodzieła, runa leśnego, ziół i innych. Opracowanie przewodników o historii wsi i jej mieszkańców, o zdolnościach manualnych mieszkańców, itp</p>	Byt i jakość życia	Ogólnospołeczne	Lata 2014 Do 2021	Środki gminy: 30.000 zł Zewnętrzne projekty, środki Stowarzyszenia KARPATKA

<p><b>1 Poprawa infrastruktury budynków publicznych</b>  <b>2 Zadbanie o przestrzeń prywatnych zabudowań</b>  <b>3 Poprawa infrastruktury sportowo rekreacyjnej</b>  <b>4 Poprawa infrastruktury drogowej</b></p> <p>Ocieplenie budynku, elewacja oraz zamontowanie wiatrołapu przy wejściu do domu ludowego  Doposażenia wnętrza domu ludowego (siłownia, świetlica, sprzęt audio-tele, Internet stacjonarny, kawiarenka internetowa)  zagospodarowanie terenu wokół domu ludowego (boisko do siatkówki, boisko do koszykówki, plac zabaw z elementami parku linowego, zewnętrzny stół do pign pong, parking, zadaszenie pod imprezy organizowane na zewnątrz, obsadzenie krzewów)  Wymiana poszycia dachowego na domach z eternitem  kąpielisko na rzece  Stanowisko do Paintball  Elementy parku linowego  Zinventaryzowanie budynków zaniedbanych  Budowa drogi na cmentarz  Poprawa dróg dojazdowych do miejsc zamieszkania i pól  Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.  Oświetlenie całej wsi (jest częściowe)  Budowa boiska do tenisa  Budka przy domu ludowym z książkami i kluczykiem – mała biblioteka – Mszańska biblioteka Publiczna</p>	Standard życia	Ogólnospołeczne	Lata 2014 do 2021	Kwota niewymierna. Źródła: praca wolontariacka mieszkańców, środki z projektów zewnętrznych, środki Stowarzyszenia KARPATKA Środki gminy: 250.000 zł
--	----------------	-----------------	-------------------	--

**5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę.**

Największą potrzebą mieszkańców jest praca i dochody z niej. Dobrym źródłem utrzymania byłaby tematyczna wieś wołoska, gdzie odwiedzający mogliby oprócz wiedzy i historii zabawić się przy stanowisku do paint bolla, w labiryncie z bel siana, w potoku z elementami parku linowego, jeżdżąc konno, grając w piłkę i wiele gier i zabaw ruchowych do przeprowadzenia na świeżym powietrzu. Byłaby konieczność wyżywienia ich, mogliby także kupować nasze rękodzieło (gobeliny, chodniki z tkanin, ozdoby choinkowe i wielkanocne, koronki, hafty i inne). Do zrealizowania tego pomysłu niezbędna jest wiedza – którą można pozyskać na szkoleniach organizowanych przez Stowarzyszenie KARPATKA. Potrzebna też jest motywacja, którą można wykształcić poprzez częste spotkania mieszkańców w Domu Ludowym.